

EUROOPA ÜLEMKOGU

**Brüssel, 23. mai 2013 (28.05)
(OR. en)**

**EUCO 75/1/13
REV 1**

**CO EUR 7
CONCL 5**

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Teema: **EUROOPA ÜLEMKOGU
22. mai 2013**

JÄRELDUSED

Delegatsioonidele edastatakse Euroopa Ülemkogu (22. mai 2013) järeldused.

Praeguses majandusolukorras peame kasutama kõiki poliitikavaldkondi konkurentsivõime, töökohtade loomise ja majanduskasvu toetamiseks.

Meie riikide majanduste varustamine taskukohase ja jätkusuutliku energiaga on selle jaoks määrava tähtsusega. Just seetõttu leppis Euroopa Ülemkogu täna kokku mitmetes suunistes neljas valdkonnas, mis koos peaksid võimaldama ELil parandada oma konkurentsivõimet ning tulla toime kõrgete hindade ja suurte kulude väljakutsega, nimelt täielikult toimiva ja omavaheliste ühendustega energia siseturu kiire väljakujundamine, vajalike energiainvesteeringute tegemise hõlbustamine, Euroopa tarneallikate mitmekesistamine ja energiatõhususe suurendamine.

Maksupettus ja maksudest kõrvalehoidumine piirab riikide suutlikkust koguda maksutuluseid ja viia ellu oma majanduspoliitikat. Võitlus maksupettuse ja maksudest kõrvalehoidumisega ajal, mida iseloomustavad ranged eelarvepiirangud, on enam kui lihtsalt õiglase maksustamise küsimus – see on oluline eelarvete konsolideerimise poliitilise ja sotsiaalse vastuvõetavuse seisukohast. Euroopa Ülemkogu leppis kokku, et kiirendatakse tööd võitluses maksupettuse, maksudest kõrvalehoidumise ja agressiivse maksuplaneerimisega. Esmajärjekorras jätkatakse tööd automaatse teabevahetuse edendamiseks ja laiendamiseks kõikidel tasanditel.

I. ENERGEETIKA

1. ELi energiapoliitika peab ohutul ja jätkusuutlikul viisil tagama leibkondade ja ettevõtete energiavarustuse kindluse taskukohase ja konkurentsivõimelise hinna ja kuluga. See on eriti oluline Euroopa konkurentsivõime jaoks, pidades silmas suuremate majanduste üha suuremat energianõudlust ning kõrgeid energiahindu ja suuri kulusid. Kuigi Euroopa Ülemkogu 2011. aasta veebruari kohtumisel antud suunised kehtivad endiselt ja nende rakendamist tuleb jätkata, tuleb teha veel rohkem tööd, mida järgnevalt kirjeldatakse.
2. Kinnitades uuesti eesmärgi kujundada **energia siseturg** välja 2014. aastaks ning arendada välja **võrkudevahelised ühendused**, selleks et kaotada 2015. aastaks liikmesriikide igasugune eraldatus Euroopa gaasi- ja elektrivõrkudest, kutsus Euroopa Ülemkogu üles pöörama eriti tähelepanu järgmisele:

- a) kolmanda energiapaketi tõhus ja järjepidev rakendamine ning ülejäänud võrgueeskirjade kiirem vastuvõtmine ja rakendamine. Liikmesriike, kes ei ole ülevõtmist veel lõpule viinud, kutsutakse üles seda võimalikult kiiresti tegema;
 - b) kõikide muude seotud õigusaktide, näiteks taastuvallikatest toodetud elektrienergia direktiivi ja gaasivarustuse kindlust käsitleva määruse rakendamine;
 - c) otsustavam tegutsemine nõudluse poolel ning samuti sellega seotud tehnoloogiate arendamine, sealhulgas arukate võrkude ja arukate arvestite kiiret kasutuselevõtmist käsitlevate riiklike kavade koostamine kooskõlas olemasolevate õigusaktidega;
 - d) tarbijate rolli ja õiguste suurendamine, sealhulgas tarnija vahetamise, energiakasutuse juhtimise parandamise ja oma tarbeks energia tootmise osas; seoses sellega rõhutab Euroopa Ülemkogu haavatavate tarbijate kaitsmise tähtsust;
 - e) komisjoni poolt suuniste andmine võimsuse tagamise meetmete ja juhuslike võimsusvoogude küsimuse käsitlemise kohta.
3. Komisjon kavatseb esitada aruande energia siseturu rakendamise edenemise kohta 2014. aasta alguses. Liikmesriigid vahetavad regulaarselt teavet oluliste riiklike energiaalaste otsuste kohta, millel võib olla mõju teistele liikmesriikidele, austades samal ajal täielikult riikide energiaallikate valikuid.

4. Taskukohase hinnaga pideva energiavarustuse tagamiseks on vaja teha olulisi **investeeringuid** uude ja arukasse energia infrastruktuuri. Sellised investeeringud on töökohtade loomise ja jätkusuutliku majanduskasvu seisukohast väga tähtsad ning aitavad suurendada konkurentsivõimet. Neid peaks suures osas rahastama turg. See muudab veelgi olulisemaks hästi toimiva CO₂-turu olemasolu ning prognoositava 2020. aasta järgse perioodi kliima- ja energiapoliitika raamistiku, mis soodustaks erakapitali kaasamist ja energiaalaste investeeringute kulude vähendamist. Euroopa Ülemkogu tunneb heameelt komisjoni rohelise raamatu „Kliima- ja energiapoliitika raamistik aastani 2030” üle ning tuleb selle küsimuse juurde tagasi 2014. aasta märtsis, kui komisjon esitab konkreetsemad ettepanekud, et arutada sellega seonduvaid poliitikavõimalusi, pidades meeles 2015. aastal toimuvaks kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste 21. konverentsiks seatud eesmärgi.
5. Investeeringute soodustamiseks võetavate meetmete osas peetakse prioriteetseks järgmist:
 - a) üleeuroopalisi energiavõrkusid (TEN-E) käsitleva määruse kiire rakendamine ja ühishuviprojektide loetelu vastuvõtmine käesoleval sügisel eesmärgiga toetada kogu ELis tehtavaid jõupingutusi võrkude reaalseks ühendamiseks liikmesriikide vahel ning otsustavam tegutsemine, et täita eesmärk saavutada vähemalt 10% installeeritud elektritootmisvõimsuse omavaheline ühendamine;
 - b) alternatiivkütuste infrastruktuuri kasutuselevõttu käsitleva direktiivi vastuvõtmine;
 - c) riigiabieskirjade läbivaatamine komisjoni poolt, selleks et võimaldada võtta sihipäraseid meetmeid energia- ja keskkonnavalaste investeeringute tegemise hõlbustamiseks, tagades võrdsed võimalused ning austades ühtse turu terviklikkust;
 - d) keskkonnavalaselt või majanduslikult kahjuliku subsideerimise, sealhulgas fossiilkütuste subsideerimise järkjärguline kaotamine;
 - e) töhusaid ja taskukohaseid taastuvenergia toetuskavasid ning piisava tootmisvõimsuse tagamist käsitlevate suuniste esitamine komisjoni poolt;

- f) riikide ja ELi meetmed, näiteks struktuurifondid, projektivõlakirjad ja tõhusam EIP abi, et edendada energia- ja ressursitõhususe, energiainfrastruktuuri ja taastuvate energiaallikate rahastamist ning edendada Euroopa tehnoloogilise ja tööstusliku baasi arendamist;
 - g) jätkuvate jõupingutuste tegemine energeetika teadus- ja arendustegevuses, tehnoloogia valdkonnas ning info- ja kommunikatsioonitehnoloogiaga (IKT) sünergiate paremaks kasutamiseks, parandades selleks koordineerimist ELi, liikmesriikide ja tööstussektori vahel ning koostades energeetikaküsimustes teadus- ja arendustegevuse strateegia, et saavutada Euroopa tasandil tõeline lisaväärtus.
6. Endiselt on väga tähtis jätkata **Euroopa energiavarustuse mitmekesistamist** ja arendada kohalikke energiavarusid, et tagada energiavarustuse kindlus, vähendada ELi sõltuvust liiduvälistest energiatarnetest ning stimuleerida majanduskasvu. Sel eesmärgil:
- a) jätkatakse taastuvate energiaallikate kasutuselevõtmist, tagades samal ajal nende kulutasuvuse, edasise turu integreerimise ja võrkude stabiilsuse ning toetudes mõnede liikmesriikide kogemusele, kes on teinud mahukaid investeeringuid taastuvenergiatehnoloogiasse;
 - b) kavatseb komisjon hinnata kohalike maismaa ja avamere energiaallikate süstemaatilisemat kasutuselevõtmist, pidades silmas nende turvalist, jätkusuutlikku ja kulutasuvat kasutamist, austades samal ajal liikmesriikide energiaallikate valikuid;
 - c) kuna energia sise- ja välisturg on omavahel üha tihedamalt seotud, tõhustavad liikmesriigid koostööd ELi energiapoliitika välismõõtme toetamiseks; enne 2013. aasta lõppu hindab nõukogu oma 2011. aasta novembri järeldustele tuginedes ELi energiaalase välispoliitika arenguid, sealhulgas vajadust tagada võrdsed võimalused kolmandate riikide energiatootjatega, ning Euroopa Ülemkogu 2012. aasta juuni kohtumise järelduste järelmeetmena hindab nõukogu tuumaohutust ELi naabruses.

7. **Energiatõhususe** meetmed võivad märkimisväärselt kaasa aidata energiahindade ja -kulude praeguste suundumuste muutmisele. Otsustava tähtsusega on energiatõhususe direktiivi ja hoonete energiatõhususe direktiivi rakendamine. Enne 2014. aasta lõppu vaatab komisjon läbi ökodisaini ja energiamärgistuse direktiivid, et viia need vastavusse tehnoloogia arenguga. Energiatõhususe meetmeid ja programme tuleks edendada kõikidel tasanditel.
8. Käsitleda tuleb kõrgete energiahindade ja suurte energiakulude mõju, võttes arvesse hästi toimiva ja tõhusa turu ning tariifide esmast rolli investeringute rahastamisel. Euroopa Ülemkogu kutsub üles tegema tööd järgmiste aspektidega:
 - a) energiakulude vähendamisel etendavad erilist rolli ka uuenduslikud, sealhulgas energiatõhususele suunatud rahastamisviisid, energiavarustuse süstemaatilisem mitmekesistamine ja energia siseturu likviidsuse parandamine;
 - b) sellega seoses tuleb analüüsida gaasi- ja naftahindade lepingulise seotuse küsimust;
 - c) komisjon kavatseb esitada analüüsi liikmesriikide energiahindade ja -kulude struktuuri ja neid mõjutavate tegurite kohta enne 2013. aasta lõppu, keskendudes eelkõige sellele, kuidas need mõjutavad leibkondi, VKEsid ja energiamahukaid tööstusharusid, ning vaadelda laiemalt ELi konkurentsivõimet maailmamajanduse kontekstis. Neid küsimusi käsitletakse Euroopa Ülemkogu 2014. aasta veebruariks kavandatud kohtumise arutelul, mis on pühendatud tööstuse konkurentsivõimele ja tööstuspoliitikale.
9. Nõukogu esitab aasta lõpuks ülevaate täna kokku lepitud suuniste rakendamisel tehtud edusammudest.

II. MAKSUSTAMINE

10. Oluline on võtta tulemuslikke meetmeid maksudest kõrvalehoidumise ja maksupettuste vastu võitlemiseks, eelkõige arvestades praegust eelarvete konsolideerimist, et kaitsta maksutulust ja tagada üldsuse usaldus maksusüsteemide õigluse ja tõhususe vastu. Selles valdkonnas on vaja teha suuremaid jõupingutusi, ühendades liikmesriikide, Euroopa ja ülemaailmsel tasandil võetavad meetmed ning austades täiel määral liikmesriikide pädevust ja aluslepinguid. Tuletades meelde nõukogu 14. mai 2013. aasta järeldusi, kutsub Euroopa Ülemkogu üles tegema kiiresti edusamme järgmistes küsimustes:
- a) esikohale seatakse jõupingutused ELi ja ülemaailmsel tasandil toimuva automaatse teabevahetuse laiendamiseks. ELi tasandil kavatseb komisjon esitada juunis ettepaneku muudatuste tegemiseks halduskoostöö direktiivis, et automaatne teabevahetus hõlmaks kõiki tululiike. Tuginedes praegu ELis tehtavale tööle ja kasutades ära rühma liikmesriikide poolt hiljuti esitatud algatuse tulemusel tekkinud soodsat olukorda, võtab EL rahvusvahelisel tasandil juhtrolli automaatse teabevahetuse kui uue rahvusvahelise standardi edendamisel, võttes arvesse ELi praegust teabevahetuskorda. Euroopa Ülemkogu väljendab heameelt G8, G20 ja OECD käimasolevate jõupingutuste üle arendada välja ülemaailmne standard;

- b) 14. mail 2013 jõuti kokkuleppele volituste suhtes täiustada ELi poolt Šveitsi, Liechtensteini, Monaco, Andorra ja San Marinoga sõlmitud lepinguid ning esimesel võimalusel alustatakse läbirääkimisi selle tagamiseks, et nimetatud riigid jätkavad ELis kehtivate meetmetega võrdväärsete meetmete kohaldamist.
Seda silmas pidades ja märkides muudetud hoiuste intresside maksustamise direktiivi reguleerimisala suhtes saavutatud konsensust, kutsus Euroopa Ülemkogu üles võtma kõnealuse direktiivi vastu enne käesoleva aasta lõppu;
- c) liikmesriigid käsitlevad lisaks prioriteetsena maksupettuste ja maksudest kõrvalehoidumise vastase võitluse tõhustamise tegevuskava konkreetseid järelmeetmeid;
- d) käibemaksupettuse vastu võitlemiseks ootab Euroopa Ülemkogu, et nõukogu võtaks hiljemalt 2013. aasta juuni lõpuks vastu direktiivid kiirreageerimismehhanismi ja pöördmaksustamise kohta;
- e) jätkatakse tööd seoses komisjoni soovitustega agressiivse maksuplaneerimise ja kasumi ümberpaigutamise kohta. Komisjon kavatses enne selle aasta lõppu esitada ettepaneku ema- ja tütarettevõtjaid käsitleva direktiivi läbivaatamiseks ja vaatab läbi kuritarvituste vältimise sätted asjakohastes ELi õigusaktides. Euroopa Ülemkogu jääb ootama OECD eelseisvat aruannet maksubaasi kahanemise ja kasumi ümberpaigutamise kohta;
- f) oluline on jätkata ELis tööd kahjulike maksumeetmete kõrvaldamiseks. Sel eesmärgil tuleks teha tööd äriühingute maksustamise käitumisjuhendi täiustamisega olemasolevate volituste alusel;

- g) jõupingutusi maksubaasi kahanemise, kasumi ümberpaigutamise, läbipaistmatuse ja kahjulike maksustamismeetmete vastu võitlemiseks tuleks teha ülemaailmselt, koos kolmandate riikidega ja sellistel asjakohastel rahvusvahelistel foorumitel nagu OECD, et tagada võrdsed võimalused, lähtudes ELi kooskõlastatud seisukohtadest. Eelkõige on vaja teha täiendavat tööd selleks, et tagada asjakohaste hea maksuhaldustava nõuete järgimine kolmandates riikides, sealhulgas arenguriikides;
 - h) terviklikul viisil on vaja tegeleda maksudest kõrvalehoidumise ja maksupettustega ning võidelda rahapesu vastu siseturul ja koostööd mittetegevates kolmandates riikides ja jurisdiktsioonides. Mõlemal juhul on oluline välja selgitada tegelikult kasusaav omanik, muu hulgas äriühingute, usaldusfondide ja sihtasutuste puhul. Kolmanda rahapesuvastase direktiivi muudetud versioon tuleks vastu võtta käesoleva aasta lõpuks;
 - i) vaadatakse läbi ettepanek muuta direktiive, mis käsitlevad mittefinantsteabe ja mitmekesisust käsitleva teabe avalikustamist suurte äriühingute ja kontsernide poolt, eelkõige eesmärgiga tagada suurte äriühingute ja kontsernide aruandlus riikide kaupa;
 - j) jõupingutusi on vaja teha digitaalmajanduse maksustamise probleemidele reageerimiseks, võttes täiel määral arvesse OECDs tehtavat tööd. Komisjon kavatseb neid küsimusi täiendavalt hinnata enne Euroopa Ülemkogu 2013. aasta oktoobri kohtumisel digitaalarengu tegevuskava üle peetavat arutelu.
11. Nõukogu esitab 2013. aasta detsembriks ülevaate kõigis neis küsimustes tehtud edusammude kohta.
-